

Анастасія С. Полторак, Михайло Й. Головко

ТРАНСФОРМАЦІЯ СИСТЕМИ ОПОДАТКУВАННЯ МАЙНА В УМОВАХ ФІСКАЛЬНОЇ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ В УКРАЇНІ

У статті розроблено механізм трансформації системи майнового оподаткування в Україні. Проаналізовано особливості майнового оподаткування в умовах України та обґрунтовано, що податок на майно є перспективним способом трансформації податкової системи в умовах проведення фіскальної децентралізації. Узагальнено недоліки сучасної системи оподаткування майна в Україні. Сформовано систему принципів, яким має відповідати трансформація системи оподаткування майна в Україні. Проаналізовано вплив податкових надходжень від майнового оподаткування на бюджетні показники України за 2010-2016 роки. Обґрунтовано цілі, очікувані результати та шляхи реформування системи майнового оподаткування в Україні в умовах фіскальної децентралізації.

Ключові слова: податок на майно; податкова система; фіскальна децентралізація; оподаткування майна; місцеві податки.

Форм. 1. Рис. 3. Табл. 2. Літ. 14.

Анастасія С. Полторак, Михаил И. Головко

ТРАНСФОРМАЦИЯ СИСТЕМЫ НАЛОГООБЛОЖЕНИЯ ИМУЩЕСТВА В УСЛОВИЯХ ФИСКАЛЬНОЙ ДЕЦЕНТРАЛИЗАЦИИ В УКРАИНЕ

В статье разработан механизм трансформации системы налогообложения имущества в Украине. Проанализированы особенности имущественного налогообложения в условиях Украины и обосновано, что налог на имущество является перспективным способом трансформации налоговой системы в условия проведения фискальной децентрализации, систематизированы недостатки современной системы налогообложения имущества в Украине. Сформирована система принципов, которым должна соответствовать трансформация системы налогообложения имущества в Украине. Проанализировано влияние налоговых поступлений от имущественного налогообложения на бюджетные показатели Украины за 2010-2016 годы. Обоснованы цели, ожидаемые результаты и пути реформирования системы имущественного налогообложения в Украине в условиях фискальной децентрализации.

Ключевые слова: налог на имущество; налоговая система; фискальная децентрализация; налогообложение имущества; местные налоги.

Anastasiya S. Poltorak¹, Mykhailo Y. Holovko²

TRANSFORMATION OF PROPERTY TAX UNDER FISCAL DECENTRALIZATION IN UKRAINE

The article presents the developed mechanism of transformation of the property tax in Ukraine. Features of property tax in Ukraine are analyzed as well as why property tax is a promising way of transformation of the tax system under fiscal decentralization. Shortcomings of the current system of property taxation in Ukraine are outlined. Principles to be met by the transformed system of property taxation in Ukraine are explained influencing tax revenues from property tax in Ukraine during 2010-2016. Objectives, expected results and ways to reform the system of property taxation in Ukraine under fiscal decentralization are grounded.

Keywords: property tax; tax system; fiscal decentralization; property taxation; local taxes.

Peer-reviewed, approved and placed: 06.06.2017.

¹ Mykolayiv national agrarian university, Mykolayiv.

² European University, Kyiv.

Постановка проблеми та її зв'язок з важливими науковими та практичними завданнями. В умовах реформування податкової і бюджетної систем України особливої уваги потребує виокремлення пріоритетних напрямів трансформації системи оподаткування майна, що обумовлено можливістю зміни структури податкових надходжень з урахуванням особливостей фіскальної децентралізації, недосконалістю системи адміністрування податків на майно, низьким рівнем податкових надходжень від оподаткування майна. В умовах проведення комплексної ліберальної фіскально-відповідальної реформи з метою підвищення надходжень від оподаткування майна необхідно виокремити варіанти реформування нарахування майнових податків з урахуванням політико-економічних та інституційних реалій, що висуває проблему трансформації системи оподаткування майна в умовах фіскальної децентралізації в Україні в ряд першочергових.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблеми дослідження методичних засад трансформації системи оподаткування майна в умовах фіскальної децентралізації приділяли увагу зарубіжні автори: Х.Г. Бедоя, Я. Діаз, Х.М. Рамірез – в процесі аналізу впливу податку на майно на рівень бідності в Колумбії [12, 406-421]; Г.М. Алі, Ф. Раджі, І. Сіпан, М. Сапрі, С.А. Шазмін, під час розробки моделі стимулювання «зеленого будівництва» шляхом оподаткування нерухомості [14, 329-339]; С.Д. Диренг, М. Ганлон, Е.Л. Майдеу, Я. Торноцк, – на етапі представлення змін у податкових ставках протягом останніх 25 років [11, 441-463]; І. Сіпан, М.Р. Сапрі, С.А. Шазмін, – у процесі розгляду податку на майно як стимулу «зеленого будівництва» [13, 536-548]; Я. Алм, З. Гаулей, У.М. Лее, Д.Д. Міллер [9, 71-77] та інші.

Крім того, окремі аспекти проблеми реформування податку на майно розглядалися такими вітчизняними дослідниками, як: О. Ю. Гостева [2, 79-83; 3, 79-84] – у процесі аналізу наукових тенденцій та новацій в оподаткуванні нерухомого майна; В. Дубровський, В. Черкашин [5] – під час представлення напрямів удосконалення податку на нерухоме майно; А. С. Полторац, О. С. Усенко – під час виокремлення напрямів оптимізації податкової політики в умовах фіскальної децентралізації в Україні [6, 50-54]; М. М. Трещов [8, 180-187] – у процесі обґрунтування перспектив стягнення податку на нерухоме майно.

Проте проблему виокремлення напрямів трансформації системи оподаткування майна, які дозволять в т. ч. відкоригувати структуру податкових надходжень місцевих бюджетів та збільшити обсяг податкових надходжень від оподаткування майна, не можна вважати вичерпаними, що пояснюється проведенням реформи фіскальної децентралізації в Україні.

Формулювання цілей дослідження. Основні завдання дослідження полягають в аналізі особливостей майнового оподаткування в умовах України, узагальненні недоліків сучасної системи оподаткування податком на майно в Україні, формуванні системи принципів, яким має відповідати трансформація системи оподаткування майна в Україні, аналізі впливу податкових надходжень від майнового оподаткування на бюджетні показники України за 2010-2016 рр., обґрунтуванні цілей, очікуваних результатів та шляхів реформування системи майнового оподаткування в Україні в умовах фіскальної децентралізації.

Виклад основних результатів та їх обґрунтування. На сучасному етапі проведення децентралізації в Україні здійснюється реформа регіональної політики, яка передбачає запровадження дієвих механізмів стимулювання регіонального розвитку; адміністративно-територіальна реформа, в рамках якої об'єднуються громади та укрупнюються райони; реформа фіскальної децентралізації, що спрямована на досягнення фінансової стабільності місцевих бюджетів [7, 16]. Зауважимо, що ефективність здійснення фіскальної децентралізації залежить від трансформації податкової системи. На нашу думку, важливу роль в умовах фіскальної децентралізації в Україні може відіграти система оподаткування майна, реформована з урахуванням кращого міжнародного досвіду та особливих характеристик національної економіки.

Зміни, внесені до Податкового кодексу України [1] та Бюджетного кодексу України в рамках здійснення фіскальної децентралізації, визначили оновлену фінансову базу органів місцевого самоврядування, затвердили розподіл податків та запровадили нову систему бюджетного вирівнювання.

Проаналізуємо переваги та недоліки податків на майно в умовах України та узагальнимо їх на рис. 1.

Так, проаналізувавши переваги та недоліки майнового оподаткування в умовах України (рис. 1), вважаємо перспективним способом трансформації податкової системи реформування податку на майно з метою зростання податкових надходжень від майнового оподаткування та часткового заміщення надходжень від інших податків, оздоровлення ділового клімату в країні та сприяння економічному зростанню.

Зазначимо, що податок на майно в Україні на даному етапі розвитку податкової системи є недосконалим, що можливо обґрунтувати такими чинниками:

- опором з боку платників через те, що базою податку вважається площа, відповідно, податкові зобов'язання розраховуються без прив'язки до справедливої ціни оподатковуваного об'єкта. Так, ставка затверджується у відсотках до мінімального рівня заробітної плати;

- недосконалим оцінюванням будівель, земель у містах та промислового користування, що призводить до завищеного рівня оподаткування податком на майно в одних платників та заниженим – в інших;

- необґрунтованим наданням пільг місцевою владою, яка пояснює більшість з них сприянням розвитку територій;

- наявністю проблем з впровадженням оподаткування житлової нерухомості, в т. ч. через опір серед власників такої нерухомості;

- недосконалістю законодавства в частині представлення переліку характеристик об'єктів оподаткування, що спричиняє негативне ставлення платників до податку.

Обґрунтовані недоліки сучасного стану податку на майно в Україні не дозволяють досягти підвищення податкових надходжень від його сплати без докорінного удосконалення принципів та механізмів оподаткування податком на майно.

Податки на майно мають тисячолітню світову історію розвитку, відповідно, накопичено суттєвий досвід стосовно принципів та механізмів їх застосу-

Рис. 1. Ключові переваги та недоліки майнового оподаткування в умовах України, узагальнено авторами за [5]

вання, який доцільно використовувати в процесі розробки оновлених принципів та механізмів майнового оподаткування в Україні. Проаналізуємо та узагальнимо систему принципів, яким має відповідати трансформація системи оподаткування майна в Україні:

1. Недопущення впливу на механізм розрахунку податкових зобов'язань з податку на майно з боку органів місцевого самоврядування та державної влади (унікнення дискреційних можливостей). Враховуючи високий рівень корупції в країні, дискреційні можливості чинять негативний вплив і на розмір податкових надходжень з податку на майно, і на відношення платників податку до системи оподаткування в країні. В Україні на даному етапі розвитку податкової системи відповідно до пп. 266.4.2 Податкового кодексу України [1] сільські, селищні та міські ради мають можливість запроваджувати додаткові пільги, що створює додаткові можливості для корупції.

2. Запровадження єдиної ставки податку, а також оподаткування земельних ділянок виключно з урахуванням способу їх використання, що зробить прозорою перевірку параметрів, які використовувались в процесі оподаткування.

3. Використання масової оцінки об'єктів, тобто методика, яка дозволить визначати вартість об'єктів за допомогою єдиної формули, що врахує такі характеристики, як місце розташування, властивості ґрунту тощо. Зауважимо, що представлений підхід враховує світову практику оподаткування майна.

4. Надання можливості платникам податку у прозорий та справедливий спосіб довести ціну на певний об'єкт оподаткування до поточного ринкового рівня в ситуації, коли методика масової оцінки, на думку платника податків, призводить до завищення податкових платежів з податку на майно.

5. Прозорість та відкритість інформації стосовно сплачених податкових платежів з податку на майно, враховуючи те, що вони не залежать від доходів платника податку та можуть бути оприлюднені.

Проаналізуємо вплив податкових надходжень від майнового оподаткування на показники Зведеного бюджету України за 2010-2016 рр. та представимо їх в табл. 1.

Таблиця 1. Оподаткування майна в Україні за 2010-2016 рр.*

Показник	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Податкові надходження в структурі дохідної частини Зведеного бюджету, млрд грн	234,448	334,691	360,57	353,97	367,51	507,64	650,80
Податкові надходження у структурі дохідної частини місцевих бюджетів, млрд грн	67,576	73,087	85,85	91,19	87,33	98,22	146,90
ВВП України, млн грн	1082,569	1316,6	1408,89	1454,93	1566,73	1979,46	2383,20
Податкові надходження до бюджету від податку на майно, млн грн, в т.ч.	11445,30	10986,05	12607,34	12833,37	12132,45	16011,14	24989,40

Continuation of Table 1

Показник	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
- податок (збір) на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, млн грн	0,00	0	0,09	22,54	44,88	754,70	1418,90
- орендна плата та плата за землю, млн грн	9539,90	10700,93	12581,70	12802,90	12083,90	14831,42	23323,60
Питома вага податкових надходжень від податку на майно в загальному обсязі податкових надходжень Зведеного бюджету України, %	4,88	3,28	3,50	3,63	3,30	3,15	3,84
Питома вага податкових надходжень від податку на майно в загальному обсязі податкових надходжень місцевих бюджетів України, %	16,94	15,03	14,68	14,07	13,89	16,30	17,01
Питома вага податкових надходжень від податку на майно у ВВП України, %	1,06	0,83	0,89	0,88	0,77	0,81	1,05

* узагальнено авторами за даними Державної казначейської служби України [4].

Звертаємо увагу на те, що в країнах ОЕСР питома вага податкових надходжень від податку на майно в загальному обсязі податкових надходжень Зведеного бюджету коливається в діапазоні 5,4-5,6%, що більше останніх показників в Україні в 1,5 рази. Питома вага податкових надходжень від податку на майно у ВВП України (табл. 1) за досліджуваний період не перевищує 1,06%, тоді як в країнах ОЕСР цей індикатор сягає 1,7-1,9%. Це, безумовно, підтверджує той факт, що в Україні недостатню увагу приділяють саме майновому оподаткуванню.

Проаналізуємо структуру податкових надходжень від податку на майно у загальному обсязі податкових надходжень Зведеного бюджету за 2010-2016 рр. (табл. 2. та рис. 2).

Таблиця 2. Динаміка структури оподаткування майна в Україні за 2010-2016 рр., %*

Показник	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки	0	0	0,001	0,176	0,37	4,66	5,68
Транспортний податок	16,7	2,6	0,203	0,062	0,03	2,71	0,99
Плата за землю	83,3	97,4	99,796	99,762	99,6	92,63	93,33

* узагальнено авторами за даними Державної казначейської служби України [4].

Зауважимо, що статистичні дані дозволяють зробити висновок про зростаючу роль податку на майно в структурі місцевих бюджетів України. Так, у

структурі дохідної частини місцевих бюджетів без урахування трансфертів питома вага податку на майно збільшилась несуттєво з 14,21% у 2010 р. (11,4 млрд грн) до 14,64% у 2016 р. (25,0 млрд грн), що має здійснює позитивний вплив на результативність фіскальної децентралізації в Україні.

Рис. 2. Структура податку на майно в Україні, %, узагальнено авторами за даними Державної казначейської служби України [4]

Проаналізувавши механізм встановлення граничних розмірів ставок податку на нерухоме майно, обсяги податкових надходжень та середнє податкове навантаження в розрізі регіонів країни, робимо висновок, що незначна питома вага податку на нерухоме майно (рис. 2), що не перевищує 6% в структурі майнового оподаткування, суттєва територіальна турбулентність ставок податку, а також недосконала модель податку, в якій розмір ставки не має зв'язку з ринковою вартістю об'єкта, є перешкодами тому, щоб податок на нерухоме майно став ефективним інструментом податкової політики для місцевих бюджетів в Україні. Так, на нашу думку, саме цей податок необхідно розглядати як один з пріоритетних елементів бюджетної консолідації та один з основних джерел зниження дефіциту місцевих бюджетів.

Головні недоліки у сфері адміністрування податку на майно обумовлені наступними причинами:

- базою нарахування є площа об'єкта майна, відмінного від земельної ділянки. Відповідно, в механізмі визначення податку не враховується справедлива вартість такого майна та територіальне розташування об'єкта нерухомості;

- обкладання нерухомості юридичних осіб, використання якої забезпечує отримання прибутку, та нерухомості фізичних осіб, переважна більшість яких використовується на господарські цілі, що є неприбутковими, є зрівняним;

- застосування пільгового підходу для тих осіб, що є власниками багатьох об'єктів нерухомості;

- високий рівень корупції у сфері земельних відносин.

Обґрунтуємо цілі, очікувані результати та шляхи реформування системи майнового оподаткування в Україні в умовах фіскальної децентралізації. До основних цілей реформування системи майнового оподаткування в Україні, на нашу думку, необхідно віднести такі:

- зменшення дискреційних можливостей, тобто максимальне зменшення впливу на механізм розрахунку податкових зобов'язань з податку на майно з боку органів місцевого самоврядування та державної влади, що сприятиме підвищенню стимулюючих ефектів майнового оподаткування, розширенню бази оподаткування та зниженню корупційних зловживань;

- спрощення та максимальна прозорість проведення розрахункової оцінки вартості;

- збільшення питомої ваги податкових надходжень від податку на майно в загальному обсязі податкових надходжень Зведеного бюджету та ВВП до рівня 5,5% та 2,0% відповідно, що надасть можливість використання податку на майно як ефективного компенсатора в процесі скорочення надходжень від прямих податків;

- удосконалення механізму оподаткування податком на майно шляхом надання платникам податку можливостей здійснювати уточнюючу оцінку оподатковуваних об'єктів з метою максимального наближення її до справедливої ринкової вартості.

У результаті проведення реформування майнового оподаткування очікується отримати такі результати:

- спрощення системи адміністрування податку на майно, підвищення рівня прогнозованості дохідної частини місцевих бюджетів;

- зниження рівня корупції в площині земельних відносин та детінізація економіки;

- формування рівномірного розподілу податкових платежів;

- прискорення економічного зростання, активізація підприємницької діяльності та підвищення ефективності використання майна;

- структурна перебудова економіки України завдяки технічній модернізації промисловості та постіндустріальному розвитку.

Представимо шляхи реформування системи майнового оподаткування в Україні в умовах фіскальної децентралізації. На нашу думку, податок на нерухоме майно [1, ст. 266] та плату за землю [1, ст. 270] необхідно об'єднати в єдиний податок на землю та споруди з обов'язковим врахуванням способу використання землі та масової оцінки об'єктів. Всі інші платежі, які стосуються майна (при перереєстрації, купівлі-продажі тощо) мають бути скасовані, що, на нашу думку, не спричинить негативного впливу на бюджетні показники в Україні через незначну питому вагу таких надходжень в загальній структурі податкових надходжень. Крім того, таке скасування позитивно вплине на реалістичність цін у процесі куплі-продажу оподатковуваних об'єктів та, відповідно, показниках масового оцінювання, яке буде базуватись саме на ринкових цінах об'єктів.

Об'єктом оподаткування податку на майно мають стати земельні ділянки в Україні з урахуванням особливостей забудови. Аналогічні об'єкти оподаткування успішно застосовуються в Латвії та Франції, що дозволяє здійснювати

відносно просте адміністрування податку при доволі широкій базі. Базою оподаткування пропонується вважати оподатковувану вартість об'єкта, розраховану як добуток визначеної вартості певної площі з обов'язковим урахуванням висоти забудови та загальної площі відповідної забудови чи ділянки (1):

$$BO_{\text{пм}} = BV_{\text{овп}} \cdot P, \quad (1)$$

де $BO_{\text{пм}}$ – база оподаткування податком на майно; $BV_{\text{овп}}$ – визначена вартість певної площі з обов'язковим урахуванням висоти забудови; P – загальна площа відповідної забудови чи ділянки.

Вартість певної площі з обов'язковим урахуванням висоти забудови розраховується за допомогою методу масового оцінювання, що статистично визначає її з урахуванням характеристичних даних розташування об'єкта та ринкових даних.

Принциповим підходом у запропонованому механізмі оподаткування майна в Україні є використання єдиної ставки податку, яка має бути визначена після завершення масового оцінювання оподатковуваного майна. Зауважимо, що розмір ставки податку має враховувати плани щодо поступового заміщення податком на майно частини податкових надходжень з податку на прибуток підприємств зі збереженням на попередньому рівні загального податкового навантаження підприємств чи навіть його поступового зменшення.

Зазначимо, що пільги з податку на майно мають враховувати принципи реформування майнового оподаткування та обґрунтування такого податку. Так, пільга може застосовуватися за умови, якщо певний об'єкт оподаткування використовується з метою формування суспільних благ, які будуть фінансуватися за рахунок податкових надходжень (наприклад, військова частина). Крім того, від податку можуть звільнитися юридичні та фізичні особи, що не отримують та не мають мети отримувати прибуток.

Зауважимо, що пріоритетним питанням щодо встановлення пільг у податку на майно є досягнення мінімального рівня можливостей для дискреції та зловживань. Таким чином, пропонується звільнити від оподаткування податком на майно всі державні та комунальні заклади, недержавні освітні заклади та заклади охорони здоров'я. Крім того, варто акцентувати увагу на тому, що надання пільг релігійним установам, благодійним та громадським організаціям є доволі складним рішенням, у результаті прийняття якого можуть виникати численні зловживання.

Для пом'якшення сприйняття платниками податку та удосконалення методики масового оцінювання пропонується надати можливість платникам використовувати механізм цінової адаптації, успішно впроваджений в США та Швеції та адаптований до умов в Україні В. Дубровським та В. Черкашиним [5, 36], що полягає в оцінюванні землі на основі відкритих аукціонів.

Узагальнимо способи та особливості оподаткування землі в залежності від напряму її використання (рис. 3).

Звернемо увагу, що незадоволений платник податку, звертаючись до цінової адаптації, не ризикує продати власний об'єкт оподаткування іншій особі, ризик існує лише в разі, якщо аукціонна оцінка виявиться вищою за методику масовою оцінки, що призведе до збільшення нарахованих податкових

зобов'язань. Крім того, аукціонні оцінки мають вноситись до методики масової оцінки, тим самим удосконалюючи її.

Рис. 3. Особливості оподаткування землі в залежності від напрямку її використання, представлено авторами

Окреме місце займає оподаткування майна домогосподарств, так, враховуючи те, що ставки податку на майно та зафіксована методика оцінки мають бути єдиними, на нашу думку, по відношенню до домогосподарств політика пільг та адміністрування мають бути м'якшими, враховуючи аспекти захисту прав неповнолітніх, психологічні фактори переїзду для літніх громадян, ризики майнової географічної сегрегації з негативними соціальними наслідками для суспільства, існування невід'ємних прав людини, що діють без урахування факторів продуктивності праці або рівня ефективності використання власного житла. Крім того, найчастіше житло домогосподарств є мірилом минулих доходів, а не їх джерелом. Так, підходи до майнового оподаткування житлової площі домогосподарств повинні враховувати, наприклад, часткову ліквідність житла через процеси захисту прав неповнолітніх, суттєву вартість адміністративних витрат на процес цінової адаптації для домогосподарств, моральні аспекти оподаткування житла пенсіонерів в Україні.

Запропонований механізм майнового оподаткування в Україні збільшить податкові зобов'язання суб'єктів господарювання з великою територією та фізичних осіб, які орендують чи мають коштовну нерухомість, яка на даному етапі не відповідає їхнім реальним доходам, однак, знизить податкові зобов'язання працемістких підприємств, а для більшості домогосподарств оновлення механізму майнового оподаткування має бути нейтральним.

Позитивний ефект від впровадження запропонованого механізму оподаткування майна отримують місцеві бюджети, що є дуже актуальним в умовах фіскальної децентралізації. Так, місцеві бюджети отримують ефективне джерело надходжень, яке, крім того, залежить від привабливості певного регіону та створюваних ним умов активізації підприємницької активності. Зауважимо, що представлений механізм не передбачає зростання податкових навантажень, а лише їх перерозподіл, крім того, не потребує додаткового контролю за доходами на відміну від більшості прямих податків. За допомогою механізму масової оцінки формується можливість автоматично прорахувати податкові надходження, які мають бути сплачені на відповідній території.

Висновки та перспективи подальших досліджень. У результаті проведеного дослідження зроблені наступні висновки:

1. Проаналізовано особливості майнового оподаткування в умовах України, виокремлено переваги та недоліки податку на майно та обґрунтовано, що податок на майно є перспективним способом трансформації податкової системи в умовах проведення фіскальної децентралізації в частині збільшення податкових платежів до всіх місцевих бюджетів та зниження корупційних можливостей.

2. Узагальнено недоліки сучасної системи оподаткування податком на майно в Україні, серед яких: недосконалість бази оподаткування та несправедливість ставок; необґрунтоване надання пільг місцевою владою, що пояснюється високим рівнем дискреційних можливостей; недосконалістю законодавства в частині представлення переліку характеристик об'єктів оподаткування тощо. Перераховані недоліки не дозволяють досягти підвищення податкових надходжень без докорінного удосконалення принципів та механізмів оподаткування податком на майно.

3. Сформовано систему принципів, яким має відповідати трансформація системи оподаткування майна в Україні, серед яких: недопущення впливу на механізм розрахунку податкових зобов'язань з податку на майно з боку органів місцевого самоврядування та державної влади; запровадження єдиної ставки податку, оподаткування земельних ділянок виключно з урахуванням способу їх використання; впровадження масового оцінювання об'єктів, надання можливості використання аукціонного оцінювання об'єктів, прозорість та відкритість інформації стосовно сплачених податкових платежів з податку на майно.

4. Проаналізовано вплив податкових надходжень від майнового оподаткування на показники Зведеного бюджету України за 2012–2016 рр. та зроблено висновок про зростаючу роль податку на майно у структурі місцевих бюджетів України, що позитивно впливає на результативність фіскальної децентралізації в Україні.

5. Обґрунтовано цілі, очікувані результати та шляхи реформування системи майнового оподаткування в Україні в умовах фіскальної децентралізації.

До основних цілей реформування системи майнового оподаткування в Україні віднесено: зменшення дискреційних можливостей; спрощення та максимальна прозорість проведення розрахункової оцінки вартості; збільшення питомої ваги податкових надходжень від податку на майно у загальному обсязі податкових надходжень Зведеного бюджету та ВВП до рівня 5,5% та 2,0% відповідно; удосконалення механізму оподаткування податком на майно шляхом надання платникам податку можливостей здійснювати уточнюючу оцінку оподатковуваних об'єктів з метою максимального наближення її до справедливої ринкової вартості.

6. Доведено, що в результаті проведення реформування майнового оподаткування очікується отримати наступні результати: спрощення системи адміністрування податку на майно, підвищення рівня прогнозованості дохідної частини місцевих бюджетів, зниження рівня корупції у площині земельних відносин та детінізація економіки; формування рівномірного розподілу податкових платежів; прискорення економічного зростання, активізація підприємницької діяльності та підвищення ефективності використання майна; структурна перебудова економіки України завдяки технічній модернізації промисловості та постіндустріальному розвитку, що в цілому має призвести до більш ефективного розвитку економіки та сприятиме забезпеченню здорового та стійкого економічного зростання.

У подальших дослідженнях планується приділити увагу аналізу доцільності зарахування податку на майно у процесі сплати прямих загальнодержавних податків.

1. Податковий кодекс України: кодекс від 02.12.2010 р. № 2755-VI / Верховна Рада України // zakon.rada.gov.ua.

Podatkoviy kodeks Ukrainy: kodeks vid 02.12.2010 r. № 2755-VI / Verkhovna Rada Ukrainy // zakon.rada.gov.ua.

2. Виконання бюджетів / Державна казначейська служба України // www.treasury.gov.ua

Vykonannya biudzhetyv / Derzhavna kaznacheiska sluzhba Ukrainy // www.treasury.gov.ua

3. *Гостєва О.Ю.* Податок на нерухоме майно: наукові тенденції та новачії // Економіка та право. Серія : Право. – 2016. – № 1. – С. 79-83.

Hostieva O. Yu. Podatok na nerukhomo maino: naukovii tendentsii ta novatsii // Ekonomika ta pravo. Serii : Pravo. – 2016. – № 1. – S. 79-83.

4. *Гостєва О.Ю.* Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, як можливість поповнення місцевих бюджетів // Економіка та право. Серія : Право. – 2015. – № 2. – С. 79-84.

Hostieva O. Yu. Podatok na nerukhomo maino, vidminne vid zemelnoi dilianky, yak mozhlyvist porovnennia mistsevykh biudzhetyv // Ekonomika ta pravo. Serii : Pravo. – 2015. – № 2. – S. 79-84.

5. *Дубровський В.* Як удосконалити податок на нерухоме майно в Україні? / В. Дубровський, В. Черкашин // Європейський інформаційно-дослідницький центр. – Київ, 2016. – 37 с.

Dubrovskiy V. Yak udoskonalyty podatok na nerukhomo maino v Ukrainy? / V. Dubrovskiy, V. Cherkashyn // Yevropeyskiy informatsiino-doslidnytskyi tsentr. – Kyiv, 2016. – 37 s.

6. *Полтораєк А.С.* Оптимізація податкової політики в умовах фіскальної децентралізації в Україні / А. С. Полтораєк, О. С. Усенко // Modern economics, 2017. – № 2. – С. 50–54.

Poltorak A.S. Optymizatsiia podatkovoi polityky v umovakh fiskalnoi detsentralizatsii v Ukraini / A. S. Poltorak, O. S. Usenko // Modern economics, 2017. – № 2. – S. 50–54.

7. Реформи під мікроскопом: 2015 рік / За ред. В. В. Миського, О. М. Галушки. – К., 2016. – 88 с.

Reformy pid mikroskopom: 2015 rik / Za red. V. V. Miskocho, O. M. Halushky. – K., 2016. – 88 s.

8. *Трещов М.М.* Податок на нерухоме майно: перспективи стягнення // Вісник ДДФА. Економічні науки. – 2013. – № 2. – С. 180-187.

Treshchov M.M. Podatok na nerukhomo maino: perspektyvy stiahnennia // Visnyk DDDFA. Ekonomichni nauky. – 2013. – № 2. – S. 180-187.

9. *Alm, James, Hawley, Zackary, Lee, Jin Man, Miller, Joshua J.* (2016). Property tax delinquency and its spillover effects on nearby properties. *Regional Science and Urban Economics*, 58: 71-77. <https://doi.org/10.1016/j.cya.2017.04.006>
10. *Almy, R.* (2014). Valuation and Assessment of Immovable Property. *OECD Working Papers on Fiscal Federalism*, 19. <https://dx.doi.org/10.1787/5jz5pzvr28hk-en>
11. *Dyreng, Scott D., Hanlon, Michelle, Maydew, Edward L., Thornock, Jacob R.* (2017). Changes in corporate effective tax rates over the past 25 years. *Journal of Financial Economics*, 124: 441-463. <https://doi.org/10.1016/j.rser.2016.01.081>
12. *Ramirez, Juan Mauricio, Diaz, Yadira, Bedoya, Juan Guillermo* (2017). Property Tax Revenues and Multidimensional Poverty Reduction in Colombia: A Spatial Approach. *World Development*, 94: 406-421. <https://doi.org/10.1016/j.worlddev.2017.02.005>
13. *Shazmin, S.A.A., Sipan, I., Sapri, M.* (2016). Property tax assessment incentives for green building: A review. *Renewable and Sustainable Energy Reviews*, 60: 536-548 // doi.org/10.1016/j.rser.2016.01.081
14. *Shazmin, S.A.A., Sipan, I., Sapri, M., Ali, H. M., Raji, F.* (2017). Property tax assessment incentive for green building: Energy saving based-model. *Energy*, 122: 329-339 // doi.org/10.1016/j.rser.2016.01.081